

Jaarverslag

2019

Jaarverslag 2019

Het Genootschap Onze Taal is dé vereniging voor taalliefhebbers. Met het bekende maandblad *Onze Taal*, de Taaladviesdienst, digitale nieuwsbrieven en sociale media bereikt het genootschap elke maand tienduizenden taalliefhebbers en taaladviesvragers. Hoogtepunten in 2019 waren het Onze Taal-congres, het Groot Dictee der Nederlandse Taal en de publicatie van twee taalkalenders.

Contributies en donaties

Het lidmaatschapsjaar 2019 werd afgesloten met 22.282 leden: een vermindering van 10% ten opzichte van 31 december van het jaar ervoor, toen Onze Taal 24.822 leden had. Van de 22.282 leden hadden er eind 2019 420 een digitaal abonnement. De leden betaalden gemiddeld € 44,- voor hun lidmaatschap. In 2019 ontving Onze Taal daarnaast € 21.540 aan incidentele donaties.

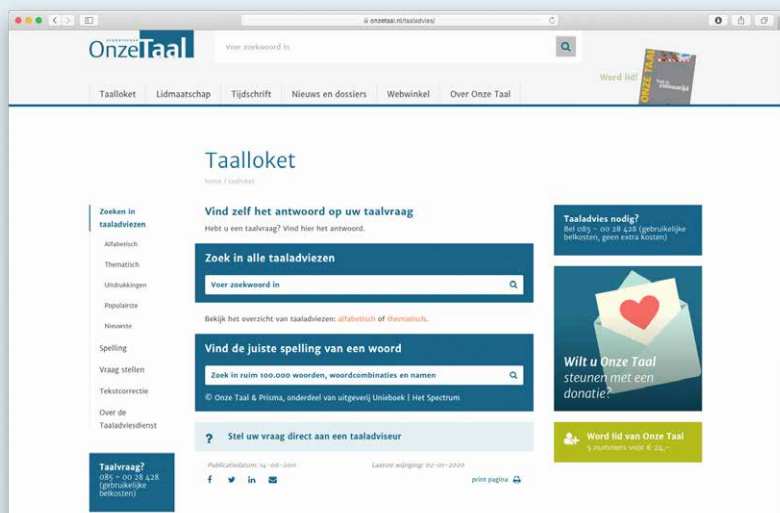
Tijdschrift *Onze Taal*

De jaargang 2019 bestond uit tien nummers met in totaal 360 pagina's. Het tijdschrift besteedde aandacht aan onder meer de taal van Trump, taal bij slecht nieuws, de koppen van Blendle, Elfstedentaal, koloniale termen in musea, robottaal, ruzie maken en klimaatwoorden. Er waren interviews met Jan Siebelink, Lilian Marijnissen, Jan Kuitenbrouwer en Tinkebell. Het hele jaar door besteedde het tijdschrift aandacht aan het schoolvak Nederlands, met artikelen over de geschiedenis van het schoolvak, het vernieuwingstraject Curriculum.nu, Nederlandse les in Brussel en een onderzoek naar de mening van scholieren over het vak Nederlands. In juni verscheen een themanummer over het Spaans, met artikelen over de geschiedenis van die taal, de raakvlakken tussen Nederlands en Spaans, vertaalproblemen, en Spaans als schoolvak in Spanje.

Bij de bureauredactie waren in 2019 drie vaste medewerkers werkzaam met een gemiddelde aanstelling van 33 uur per week. Hoogleraren Jaap de Jong en Peter-Arno Coppens waren als extern redacteur bij Onze Taal betrokken. Coppens begeleidde bovendien een onderzoeksstage in het kader van het jaarthema 'het schoolvak Nederlands'.

De redactionele koers was onderwerp van een grondige evaluatie. De redactie wil het tijdschrift meer actualiteit en urgentie geven, en de lezer meer variatie bieden. Door te werken met 'lezersprofielen' hoopt de redactie beter aan te sluiten bij de verschillende achtergronden van de leden. In 2020 wordt de koerswijziging zichtbaar in het tijdschrift.

Taaladvies

In 2019 beantwoordde de Taaladviesdienst van Onze Taal 8200 rechtstreekse taalvragen. De meeste vragen kwamen binnen via Twitter, de Taaladvieslijn en e-mail: respectievelijk 29% en 28% en 27%. De overige vragen bereikten ons via Whatsapp en Facebook. In september werden alle advieskanalen gebundeld in het 'taalloket', en de toegang tot dat loket werd laagdrempeliger: het betaalde 0900-nummer werd gewijzigd in een telefoonlijn die zonder extra belkosten bereikbaar is. Bovendien werd WhatsApp als structureel nieuw advieskanaal toegevoegd, en zijn de openingstijden van het taalloket uitgebreid.

Daarnaast schreef en herzag de Taaladviesdienst adviezen voor www.taaladvies.net en werden er nieuwe woorden toegevoegd aan www.spellingsite.nu. Natuurlijk ging de meeste aandacht uit naar het aanvullen en herzien van de taaladviezen op www.onzetaal.nl. In 2019 werden die adviezen ruim 14 miljoen keer geraadpleegd. Wederom was de vraag wanneer je *hun* en wanneer je *hen* gebruikt de meest opgezochte taalkwestie. Het taaladvies over dit onderwerp werd maar liefst 143.525 keer geraadpleegd. Ook populair was het advies over *beide/beiden*; het werd in 2019 118.665 keer opgezocht.

In 2019 werd voor het 33ste jaar de concept-Troonrede gecorrigeerd en van commentaar voorzien. In opdracht van de Taalunie en het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) werkten de taaladviseurs mee aan de campagne Direct Duidelijk. BZK was ook opdrachtgever voor een uitgebreid advies in het kader van de nieuwe Bekendmakingswet. Ook ging een nieuw samenwerkingsverband van start met de Taalunie, het Team Taaladvies van de Vlaamse overheid, het Instituut voor de Nederlandse Taal en het Genootschap Onze Taal. De twee adviesdiensten bemannen de taalloketten voor Nederland en België. Binnen het samenwerkingsverband werkt Onze Taal mee aan de herziening van de website Taaladvies.net.

Bij de Taaladviesdienst werkten eind 2019 vijf taaladviseurs, met een gemiddelde aanstelling van 31 uur per week.

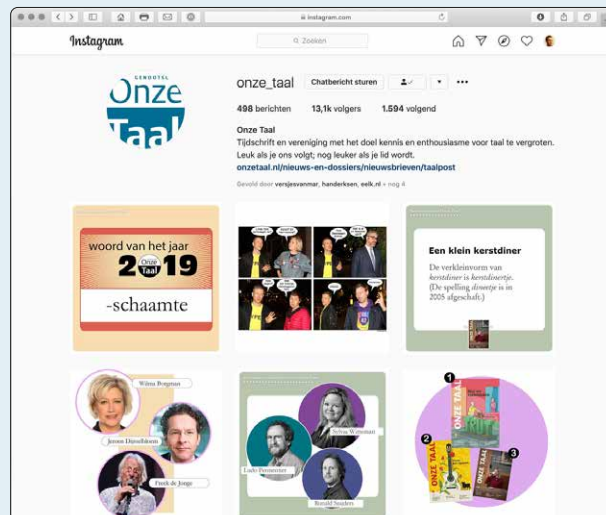
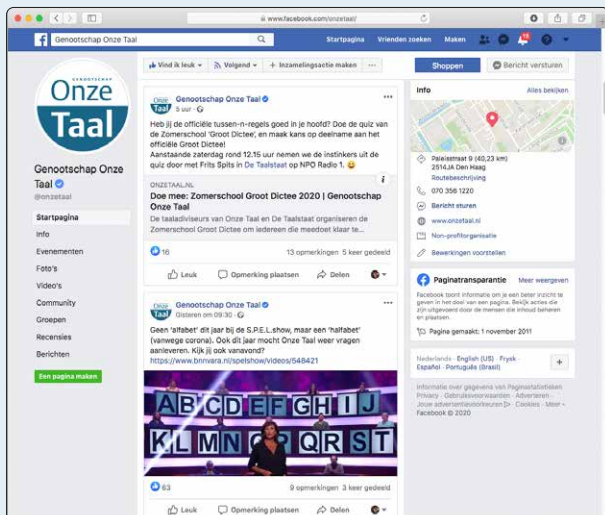

Evenementen

In juni waren zo'n honderd leden aanwezig bij een lezingenprogramma ter gelegenheid van de Algemene Ledenvergadering in de Centrale Bibliotheek in Den Haag. Daar spraken enkele auteurs van het themanummer over het Spaans. Later die maand waren ruim dertig leden aanwezig bij de poëziewandeling in Utrecht onder leiding van poëziekenner Kila van der Starre.

Op 5 oktober vond in het Beatrix Theater in Utrecht het Onze Taal-congres plaats. Zo'n 1100 leden kregen een afwisselend programma voorgeschoteld rond het thema 'moedertaal'. Congrespresentator Wim Daniëls en beschermvrouwe H.K.H. Prinses Laurentien traptten de dag af met een geanimeerd gesprek over taalverwerving. Vervolgens waren er lezingen van Elma Blom, Daan Roovers, Hans Bennis, Sterre Leufkens, Ish Ait Hamou en Ester Naomi Perquin. Frits Spits leidde een (live op NPO Radio 1 uitgezonden) gesprek over moedertaalonderwijs en Marc van Oostendorp ging met Luc Devoldere en Leonie Cornips in gesprek over het belang van standaardtaal. De aanwezigen waren getuige van maar liefst twee prijsuitreikingen: Thijs Bartels won de Elise Mathilde Essayprijs en Gaston Dorrens boek *Babel* werd uitgeroepen tot Taalboek van het Jaar – een nieuw initiatief van Onze Taal, het Algemeen Nederlands Verbond en dagblad Trouw.

Taalnieuws

Op verschillende manieren verspreidt Onze Taal taalnieuws, zowel onder de eigen leden als onder een brede achterban van taalliefhebbers. De e-mailnieuwsbrief *Taalpost*, samengesteld door Marc van Oostendorp en Erik Dams in samenwerking met de Taaladviesdienst van Onze Taal, verschijnt elke dinsdag en donderdag en bevat taalnieuws en taaltips. Het aantal vaste lezers steeg in de loop van het jaar van 80.000 naar ruim 90.000.

Het populaire twitterkanaal van Onze Taal bleef in 2019 groeien: van 73.000 naar 75.000 volgers. Op Facebook bleef het aantal stabiel op 62.500. Terwijl Twitter een geliefd kanaal is voor taaladvies, is Facebook vaak een bron voor nieuwe artikelen. De rubriek #onzetaal in het tijdschrift komt tot stand mede dankzij de volgers van Onze Taal op de sociale media. Het voor Onze Taal relatief nieuwe medium Instagram groeide in 2019 van 6000 naar ruim 10.000 volgers. De Instagramvolgers krijgen fragmenten uit het tijdschrift gepresenteerd – citaten, weetjes, tips en afbeeldingen.

Ook de website van Onze Taal is een plek waar bezoekers taalnieuws kunnen vinden. De startpagina www.onzetaal.nl – met taalnieuws, blogs en de inhoud van het tijdschrift – werd in 2019 ruim 200.000 keer bekeken.

Meer van Onze Taal

In de zomer van 2019 verschenen de *Taalkalender 2020* en – in samenwerking met *Kidsweek* – de *Kindertaalkalender 2020*. Andere publicaties waren er in 2019 niet. Onze Taal verzorgde wel bijdragen aan publicaties van andere uitgevers: een rubriek in het blad *Meertaal*, lessuggesties voor educatieve uitgevers Malmberg en Noordhoff, en een taalboekenrubriek in de *Boekenkrant*.

In 2019 werkte Onze Taal mee aan radio- en tv-programma's, zoals *De Taalstaat* en de *S.P.E.L.-show*, en kreeg bovendien vaak aandacht in kranten en tijdschriften. *Het Belang van Limburg* besprak bijvoorbeeld vrijwel elk nummer van *Onze Taal*. Bijna iedere maand waren er artikelen uit het tijdschrift die de publiciteit haalden. Onze Taal was 'live' te vinden op talenfestival DRONGO in Nijmegen en bij de Princedagen in Den Bosch.

Voor het zesde jaar bemande de Taaladviesdienst het wekelijkse Taalloket in *De Taalstaat* van Frits Spits op NPO Radio 1. Dit programma bereikt 300.000 luisteraars. In de zomermaanden kreeg het Taalloket een bijzondere invulling met de 'Zomerschool' van het Groot Dictee. *De Taalstaat* organiseerde wederom samen met Onze Taal de verkiezing van de 'Taalstaatmeester'. Ook werkte Onze Taal weer mee aan het Groot Dictee der Nederlandse Taal op de radio dat op 2 november vanuit de Broederenkerk in Zutphen live werd uitgezonden in *De Taalstaat*. Tot slot was *De Taalstaat* de plek waar het woord van het jaar 2019 bekend werd gemaakt: *-schaamte*.

Ledenwerving en -administratie

Ledenwerving blijft een prioriteit voor Onze Taal. Advertenties, zowel online als print, leverden 1886 nieuwe leden op. Door overlijdens, opzeggingen en aflopende proeflidmaatschappen verloor Onze Taal in dezelfde periode 4092 leden. In juni 2019 zijn bovendien 334 leden uitgeschreven omdat zij ondanks drie herinneringen hun contributie niet betaalden. De leden ontvingen naast het tijdschrift tienmaal een digitale ledennieuwsbrief met o.a. speciale aanbiedingen en ledenacties.

Verhuizing

In april verhuisde het kantoor van Onze Taal van de Raamweg naar de Paleisstraat in Den Haag. We verlieten een ruim pand van drie verdiepingen, om ons op een gedeelde etage in het gebouw van de Taalunie te vestigen. Nog afgezien van de lagere huurkosten, heeft de verhuizing ook om andere redenen positief uitgepakt. Binnen de organisatie zijn de lijntjes korter en verloopt de samenwerking daardoor (nog) soepeler. Een ander pluspunt is het regelmatige contact met medewerkers van de Taalunie, de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek en het projectbureau van de campagne Direct Duidelijk, die allemaal in hetzelfde pand zitten.

Financiële positie 2019

Voor het genootschap bestond in 2019 70% van de inkomsten uit contributies van de leden. Andere inkomsten werden gegenereerd door de Taaladviesdienst (8%), de webwinkel (9%) en de congresinkomsten (5%). De overige 8% was voornamelijk afkomstig van incidentele donaties van leden en giften van de stichting Vrienden van Onze Taal. In 2019 werd de contributie met € 2,- verhoogd naar € 44,-.

Aan de kostenkant realiseerde Onze Taal structurele besparingen doordat de formatie eind 2018 verkleind is van 11 naar 9 fte, en het team in april 2019 naar een goedkoper kantoorpand verhuisde. Zo sloot Onze Taal 2019 af met een positief resultaat van € 69.745,-.

Bestuur

In 2019 namen Livia Verstegen, Margot Scheltema en Peter Vandermeersch afscheid als bestuurslid. Als nieuwe bestuursleden werden Nelleke Noordervliet, Erwin Nijssse en Willemijn Zwart benoemd.

Het bestuur bestond eind 2019 uit prof. dr. C.J.M. (Carel) Jansen (voorzitter), drs. E. (Erwin) Nijssse (penningmeester), prof. dr. F. (Frits) van Oostrom (secretaris), drs. P. (Nelleke) Noordervliet en W.S. (Willemijn) Zwart MA.

Het algemeen bestuur vergaderde in 2019 vier keer: in april, juni, september en december.

Bureau

Bij het bureau van het genootschap waren eind 2019 elf medewerkers in dienst (gemiddeld 32 uur per week), in totaal een formatieruimte van negen fulltime arbeidsplaatsen (fte). Gedurende een semester liepen Fleur Melchers (masterstudent Universiteit Utrecht) en Anne van Asseldonk (bachelorstudent Radboud Universiteit) stage bij Onze Taal.

Vier externe medewerkers waren betrokken bij de redactie van *Onze Taal*, *Taalpost* en *TLPST* en zo'n vijftien freelance schrijvers en illustratoren leverden regelmatig bijdragen aan het tijdschrift.

Den Haag, juni 2020

Vibeke Roeper, directeur

Verkorte jaarrekening 2019 van Genootschap Onze Taal

Balans per 31 december 2019

	31 december 2019 €	31 december 2018 €
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Automatisering	8.965	6.694
Inventaris	3.756	1.537
	<u>12.721</u>	<u>8.231</u>
Immateriële vaste activa		
Software/website	6.444	16.753
Vlottende activa		
Vorraden	22.725	38.768
Vorderingen		
Debiteuren	77.597	27.077
Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	37.272	
Omzetbelasting	2.087	
Overige vorderingen en overlopende activa	26.334	53.960
	<u>143.290</u>	<u>81.037</u>
Liquide middelen	618.887	634.852
	<u>804.067</u>	<u>779.641</u>
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve	601.895	567.150
Bestemmingsreserve website	35.000	
Kortlopende schulden		
Crediteuren	35.263	17.633
Schulden aan overige verbonden maatschappijen	0	370
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	20.147	29.801
Overlopende passiva	111.762	164.687
	<u>167.172</u>	<u>212.491</u>
	<u>804.067</u>	<u>779.641</u>

Staat van baten en lasten over 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
BATEN			
Contributies	992.742	970.000	1.012.467
Taaladviesdienst	107.195	110.000	182.882
Webwinkel	130.380	90.000	133.056
Congres	65.624	68.000	0
Diverse baten	88.458	105.000	86.149
Giften	21.540	25.000	54.646
Totale baten	1.405.939	1.368.000	1.469.200
LASTEN			
Tijdschrift	290.651	292.000	305.963
Taaladviesdienst	4.630	5.000	17.765
Webwinkel	84.575	55.000	86.660
Congres	54.179	40.000	0
Overige lasten	14.201	22.000	18.833
Totale projectkosten	448.236	414.000	429.221
Bedrijfskosten			
Personeelskosten	689.382	715.000	817.796
Afschrijvingen	15.504	22.000	18.599
Huisvestingskosten	43.299	82.000	96.046
Algemene lasten	115.720	125.000	118.276
Marketing en werving	24.053	30.000	24.421
Totale bedrijfskosten	887.958	974.000	1.075.138
Saldo	69.745	- 20.000	- 35.159
Resultaatbestemming			
Continuïteitsreserve	34.745	0	- 35.159
Bestemmingsreserve website	35.000	0	0